

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

2021-2027 m. ES paramos programos „Didinti energijos vartojimo efektyvumą pramonės įmonėse“ pristatymas (II kvietimas)

2023 m. lapkričio 15 d.

 research
& advice

BENDRA INFORMACIJA

-
- ◇ Finansuojami regionai – Sostinės regionas (Vilniaus apskritis) ir Vidurio ir Vakarų Lietuva (VVL, t.y. visos apskritys išskyrus Vilniaus).
  - ◇ Galimi pareiškėjai – pramonės įmonės.
  - ◇ Programos biudžetas – 40 mln.Eur, iš kurio:
    - ◇ 25 mln.Eur skiriama VVL regionui, tame tarpe:
      - ◇ 17 mln.Eur skiriama labai mažoms, mažoms ir vidutinės įmonėms;
      - ◇ 8 mln.Eur skiriama didelėms įmonėms;
    - ◇ 15 mln.Eur skiriama Sostinės regionui, tame tarpe:
      - ◇ 10 mln.Eur skiriama labai mažoms, mažoms ir vidutinės įmonėms;
      - ◇ 5 mln.Eur skiriama didelėms įmonėms;
  - ◇ Planuojami paraiškų teikimo terminai – nuo 2023 m. gruodžio mėn. 2024 m. balandžio mėn.

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

- ◇ **Energijos vartojimo efektyvumas** – sutaupytos energijos kiekis, kuris nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant suvartojimą prieš įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę ir ją įgyvendinus, ir kartu užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui.
- ◇ **Energijos vartojimo auditas** – procedūra, kurios metu atestuotas auditorius*, įvertina energijos ir vandens nuostolius pramonės įmonės technologiniuose procesuose ir įrenginiuose ir numato priemones šios įmonės energijos ir vandens nuostoliams sumažinti.
- ◇ **Gamybos procesas** – veikla, kurios metu žaliavos (pradinės medžiagos, skirtos apdoroti arba perdirbti) paverčiamos gaminiu ar pusgaminiu.
- ◇ **Technologija** – procesų ir įrenginių, reikalingų tam tikrai produkcijai gaminti, visuma, apimanti pagrindinius ir pagalbinus gamybos procesus.
- ◇ **Technologinis sprendimas** – informacinėmis ir ryšių technologijomis grindžiama įranga ir (ar) gamybos įrenginių valdymo sensoriai, valdikliai ir vykdikliai, sudarantys sąlygas padidinti esamos gamybos įrangos energijos vartojimo efektyvumą ir (ar) reikalingi integruoti į naujai įsigijamą įrangą ir (ar) esamus gamybos procesus.

* -žr. oficialų sąrašą su „įrenginių ir technologinių procesų“ atestacija:
<https://www.ena.lt/uploads/PDF-EVE/Auditoriu-sarasas-2023-10-11.pdf>

KAS IR KIEK FINANSUOJAMA

FINANSAVIMO SĄLYGOS

- ◇ Maksimali paramos suma – 1.200.000 Eur
- ◇ Paramos intensyvumas*:
  - ◇ Labai mažoms ir mažoms įmonėms - 50%
  - ◇ Vidutinėms įmonėms - 40%
  - ◇ Didelėms įmonėms - 30%

* + 15% kai investicijos vykdomos Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių ir Utenos apskrityse

KAS FINANSUOJAMA

- ◇ Finansuojamos energijos vartojimo audito ataskaitoje rekomenduojamos investicijos (technologinė įranga, jos modernizavimas ar keitimas į energetiškai efektyvesnę) ir visos su jų įdiegimu, montavimu, instaliavimu, darbuotojų apmokymu susijusios išlaidos.

- ◇ Finansuojama veikla - energijos vartojimo efektyvumo didinimas pramonės įmonėse: naujausios ir aplinkai palankios įrangos įsigijimas ir technologinių sprendimų pritaikymas gamybos procesuose) užtikrinant šių gamybos procesų tęstinumą, t. y. reikiamos technologinės įrangos ir turimų technologinių procesų infrastruktūros atnaujinimą.
- ◇ Priklausomai nuo to ar įranga yra modernizuojama ar keičiama į naują, tinkamos išlaidos apskaičiuojamos skirtingai (plačiau žr. “Reikalavimai investicijoms”) :
  - ◇ pirmu atveju visos esamos įrangos modernizavimo išlaidos yra tinkamos ir kompensuojamos nurodytu intensyvumu
  - ◇ antru atveju, būtina analizuoti du alternatyvius scenarijus, o tų scenarijų investicijų skirtumas ir sudaro finansuojamą dalį

REIKALAVIMAI INVESTICIJOMS

◇ Tinkamos finansuoti projekto išlaidos skaičiuojamos lyginant du galimus teorinius scenarijus:

- kai pagal alternatyvų scenarijų numatoma mažesnio energijos vartojimo efektyvumo investicija, atitinkanti įprastą komercinę praktiką atitinkamame sektoriuje arba veikloje, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir mažesnio energijos vartojimo efektyvumo investicijos išlaidų skirtumas;
- kai pagal alternatyvų scenarijų numatoma tokia pati investicija, kuri bus vykdoma vėliau, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir vėlesnės investicijos išlaidų grynosios dabartinės vertės skirtumas, diskontuotas iki to momento, kai bus vykdoma remiama investicija;
- kai pagal alternatyvų scenarijų esami įrenginiai ir įranga būtų toliau eksploatuojami, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir investicijos į esamo įrenginio ir įrangos techninę priežiūrą, remontą ir modernizavimą išlaidų grynosios dabartinės vertės skirtumas, diskontuotas iki to momento, kai bus vykdoma remiama investicija;

◇ Visais išvardytais atvejais alternatyvus scenarijus atitinka investicijas, kurių gamybos pajėgumas ir naudingumo laikotarpis yra panašūs ir kurios atitinka jau galiojančius ES standartus. Alternatyvus scenarijus turi būti patikimas atsižvelgiant į teisinius reikalavimus, rinkos sąlygas ir paskatas, teikiamas taikant ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą.

◇ Kai investicijas sudaro aiškiai identifikuojamos investicijos, kuriomis siekiama tik padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir nėra mažesnio energijos vartojimo efektyvumo investicijų pagal alternatyvų scenarijų, tinkamos finansuoti išlaidos yra visos investicinės išlaidos.

REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS

-
- ◇ Tinkamas pareiškėjas – ne trumpiau kaip 3 metus veikianti pramonės įmonė*, kurios vidutinė metinė apyvarta iš savo pagamintos produkcijos per pastaruosius 2 metus iki paraiškos pateikimo yra ne mažesnė negu 300.000 Eur (didelės įmonės atveju) ir 145.000 Eur (labai mažos, mažos ar vidutinės įmonės atveju).
  - ◇ Pajamos iš šios gamybinės veiklos turi sudaryti ne mažiau kaip 51 proc. nuo visų įmonės pardavimo pajamų

* - Pramonės įmonė – įmonė, vykdanči pramonės ekonominę veiklą pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, priskirtiną B sekcijai „Kasyba ir karjerų eksploatavimas“ (išskyrus šias veiklas: „Žalios naftos ir gamtinių dujų gavyba“, „Durpių gavyba“, „Naftos ir gamtinių dujų gavybai būdingų paslaugų veikla“) ir C sekcijos „Apdirbamoji gamyba“ (išskyrus šią veiklą: „Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba“)

REIKALAVIMAI PROJEKTAMS

-
- ◇ Projektas turi būti įgyvendintas **per laikotarpį ne ilgesnį kaip 36 mėnesių** nuo ES paramos sutarties pasirašymo dienos, bet ne vėliau kaip iki 2029 m. gruodžio 31 d.
  - ◇ Projektas gali būti pradėtas įgyvendinti ne anksčiau nei po paraiškos įregistravimo dienos, tačiau tokiu atveju projekto išlaidos yra patiriamos įmonės rizika, nes dar nėra sprendimo dėl finansavimo skyrimo
  - ◇ Projektu siekiama bent 30 proc. sumažinti tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį, palyginti su energijos vartojimo efektyvumo audito ataskaitoje nurodytu bendru įmonės (pareiškėjo) išmetamu kiekiu. Tai **išvestinis rodiklis**, perskaičiuojamas pagal įmonės ar modernizuojamų procesų suvartotos energijos kiekį ir jo pokytį įgyvendinus projektą.
  - ◇ Kartu su projekto paraiška, būtina pateikti privalomojo energijos vartojimo audito ir papildomo energijos vartojimo audito ataskaitas (didelės įmonės atveju) arba atlikto **energijos vartojimo audito ataskaitą** (labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės atveju).
  - ◇ **Energetinis auditas** turi būti parengtas **ne anksčiau kaip 1 metai** iki paraiškos pateikimo, o jį atlieka atestuotos įmonės/specialistai.

PROJEKTO ĮSIPAREIGOJIMAI

-
- ◆ Įsipareigojama pasiekti paraiškoje numatytą metinį pirminės energijos suvartojimo kiekio sumažėjimą, skaičiuojant bazinių metų (iki paraiškos pateikimo) ir pasiekto pokyčio per metus po ES paramos intervencijos. Rodiklis bus apskaičiuojamas atlikus energetinį auditą ar kitą techninį patikslinimą.
  - ◆ 3 metų laikotarpyje po projekto investicijų pabaigos įmonei taikomi tokie įsipareigojimai:
    - ◆ Įmonė negali nutraukti gamybinės veiklos arba perkelti jos už Lietuvos ribų;
    - ◆ Įmonė negali pakeisti infrastruktūros objekto nuosavybės teisių, jei dėl to įmonė arba viešojo sektoriaus institucija įgytų nederamą pranašumą;
    - ◆ Įmonė negali iš esmės pakeisti veiklos, kuriai buvo skirtos investicijos, pobūdžio, tikslų arba vykdymo sąlygų, jei tai pakenktų projekto tikslams.

ĮGYVENDINIMO PLANAS

PASIRENGIMO EIGA

1.

Modernizuojamų
procesų
išskyrimas

- Išskiriamas vienas ar keli technologiniai procesai, kurie reikalauja investicijų

2.

Energijos
vartojimo audito
užsakymas

- Pagal reikalavimus turi būti užsakytas energijos vartojimo auditas, kurio pagrindu bus teikiama ir projekto paraiška

3.

Planuojamų
investicijų ir audito
rezultatų
suderinimas

- Audito ataskaitoje turi atsispindėti planuojamų investicijų poveikis – bent 30 % sumažėja CO2 išmetimai

4.

Paraiškos ir jos
priedų
parengimas

- Pagal surinktą informaciją, pildoma paraiška, rengiami kiti būtini dokumentai

FINANSAVIMO PRIORITETAJ

Kvietimo biudžeto visiems projektams tikrai nepakaks. Maksimaliai projektas gali surinkti 100 balų ir tuo didesnis balų skaičius, tuo didesnės galimybės užtikinti paramą.

60 balų

Projektu siekiama daugiau kaip 30 proc. sumažinti tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su energijos vartojimo efektyvumo audito ataskaitoje nurodytu bendru įmonės (pareiškėjo) išmetamu kiekiu.

20 balų

Projekto efektyvumas - santykis tarp pareiškėjo planuojamo sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio produkcijos vienetui ir prašomos finansavimo sumos

20 balų

Pareiškėjas yra pramonės įmonė, kurios metinis sutaupyta pirminės energijos kiekis (MWh/per metus) yra didesnis.

MŪSŲ PASLAUGOS

1

Detalaus projekto įgyvendinimo plano sudarymas

2

Investicijų efektyvumo vertinimas pagal įmonės turimus faktinius duomenis ir planuojamų įdiegti energijos vartojimo efektyvumo priemonių techninius parametrus

3

Dalyvavimas energetinio audito rengimo procese: pradinį užduočių ir pagrindinių reikalavimų suformavimas, rezultatų aptarimas ir įvertinimas

4

Paraiškos ir jos priedų rengimas. Konsultavimas lydinčių dokumentų rengimo ir tinkamumo klausimais. Paraiškos pateikimas Inovacijų agentūrai

5

Pateiktos paraiškos gynimas jos vertinimo Agentūroje etape: atsakymų rengimas, komunikavimas su atsakingomis šalimis

6

Projekto įgyvendinimo administravimas: konkursų organizavimas, dokumentų paramai išmokėti rengimas, projekto keitimų derinimas, konsultacijos kitais projekto įgyvendinimo klausimais

KONTAKTAI

UAB Research & Advice

dr. Vladas Tomaševič

Tel.: + 370 687 86 006

El.paštas: vladas@advice.lt

[Gedimino pr. 20, 01103 Vilnius](#)

www.advice.lt

 research
& advice

